

تفکر، آموزش، تعالی

معیارهای یک استاد خوب و تأثیر آن بر انگیزه تحصیلی

کمیته تعالی آموزشی دانشگاه علوم پزشکی اربیل

شماره

۹

بهمن ماه

۱۳۹۹

است که عامل مؤثر و تعیین کننده ای در ایجاد ارتباط می باشد. استاد خوش رو، می تواند مشکلات کم رویی و اضطراب دانشجویان را در مواجهه اولیه به حداقل برساند و ارتباط را بسیار سهل و آسان نماید که مطمئناً باعث شکوفایی و رشد آموزشی، تربیتی آنان می شود.

روحیه همکاری

استاد خوب همیشه آماده همکاری با سایر اساتید است.

انصاف و عدالت بین دانشجویان

دانشجویان به اظهار نظر استاد در مورد خود اهمیت می دهند و چنانچه ارزشیابی استاد منصفانه نباشد موجب کینه، دشمنی و در نتیجه دوری گزیدن دانشجویان از استاد می گردد.

قدرت بیان

خوش گفتاری و قدرت بیان، یکی از عوامل ایجاد رابطه می باشد که در امر تعلیم بسیار موثر است و معلم باید از این ویژگی در حد مطلوبی برخوردار باشد.

صداقت و درستکاری

استاد می تواند با ویژگی صداقت، پشتوانه ای محکم برای مطالب خویش، ایجاد نماید و دانشجو نیز می تواند در سایه اعتماد به گفته های استاد خویش، بیاموزد، عشق بورزد و عمل نماید. اگر در گفتار، صداقت نباشد و استاد به مطالبی که نقل می کند، ایمان نداشته باشد، اعتبار سایر گفته های خویش را نیز زیر سؤال می برد؛ بنابراین اقرار به اشتباه و اقرار به ندانستن مطلب؛ خصوصاً در برخی سؤالاتی که از ناحیه دانشجویان مطرح می شود، امری ضروری در فرایند تعلیم و تربیت شناخته می شود و معلم موفق، معلمی است که دقیقاً به این نکته واقف بوده و آن را مد نظر خویش قرار دهد.

خلاقیت

بسیاری از دانشجویان موارد غیر معمولی را که اساتید هنگام تدریس ارائه می دهند و راه های خلاقانه ای که در دانشجویان ایجاد انگیزه می کند را به خوبی به یاد دارند.

آموزش یکی از وظایف اصلی دانشگاه ها می باشد و اساتید مهمترین و اساسی ترین عامل موفقیت مطلوب هدف های آموزشی هستند که می تواند نواقص کتب آموزشی را جبران نمایند و یا با ناتوانی و یا عدم کفایت خود، محیط آموزشی را غیر فعال و غیر جذاب نمایند. برای رسیدن به اهداف تعلیم و تربیت، هر دانشگاهی بایستی اساتیدی با ویژگی های شایسته داشته باشد. به منظور رسیدن به این اهداف، دانشگاهها ملاک هایی را برای تعیین شایستگی اساتید خود تعیین نموده و با استفاده از آنها عملکرد آنها را مورد بررسی و مطالعه قرار می دهند و اساتید نمونه خود را مشخص نموده، با استفاده از دانش و توانایی آنان کیفیت آموزشی خود را ارتقا می بخشند.

هرچند ویژگی های یک استاد خوب و موفق در موقعیتهای و محیط های مختلف، متفاوت است؛ با این حال، تحقیقات مختلف انجام یافته در این زمینه، نشان می دهد که اساتید خوب به طور کلی، خصوصیات مشترک دارند که به بعضی از آنها در اینجا اشاره می شود.

عشق و علاقه

عشق و علاقه به هرکاری، رمز موفقیت در آن کار تلقی می شود. استاد باید به آموزش و تدریس و همچنین موضوعی که درس می دهد علاقه داشته باشد

آرامش روحی و ثبات عاطفی

استاد باید از سلامتی روحی و شخصیتی برخوردار و همواره دارای آرامش و طمأنینه باشد. بروز رفتارهای اضطراب ساز و یا برخوردهای توأم با خشونت و پرخاشگری، انرژی منفی را در دانشجویان ایجاد می کند و عملاً روند تعلیم و تربیت را با مشکلات جدی مواجه می سازد.

به روز بودن

استاد خوب کسی است که همیشه احساس نیاز به یادگیری مطالب جدید داشته باشد و مطالعات خود را در رشته مربوطه متوقف نکند.

همدلی و همدردی با دانشجویان

چهره باز و منبسط استاد، باعث ارتباط صمیمانه، کاهش اضطراب و جلب اعتماد و ایجاد علاقه بسیار مؤثر و قابل توجه شاگردان می شود. چهره گشاده و باز از نظر روان شناختی، حامل پیام مثبت و ظریفی

دانش حرفه ای

تویخ و سرزنش علنی، به طور خصوصی با وی صحبت می کنند، نسبت به احساسات دانشجویان حساسیت نشان می دهند و همواره از موقعیتهایی که دانشجو در آن احساس نگرانی و دستپاچگی می کند اجتناب می ورزند. بدیهی است که چنین رفتاری قابل تقدیر بوده و حس احترام و محبت به استاد را بر می انگیزد.

آراستگی ظاهری

یکی از مسائل مهم در برقراری ارتباط با مخاطبان، آراستگی ظاهر است، استادی که توجه به ظاهر خود ندارد و ژولیده است، نمی تواند فرد مورد اعتمادی برای شنونده محسوب شود. دانشجویان اذعان دارند که پوشش ظاهری استاد نمادی از انضباط وی می باشد و در صورتی که استادی پوشش ظاهری مناسبی داشته باشد؛ برای دانشجو یادگیری بهتری به همراه خواهد داشت و دانشجو با عشق و علاقه بیشتری در کلاس وی حاضر خواهد شد.

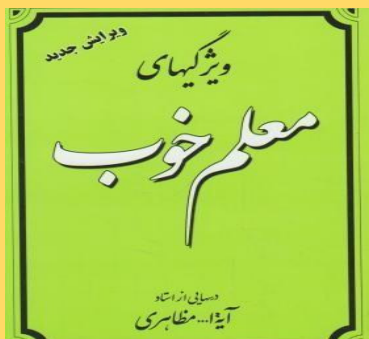
منابع

۱) حسن صیامیان، آریتا بالاغفاری، کبری علیگلبنندی، سیده فرشته رضانژاد، مریم شریفی نیک، افسانه شهرابی، زینب قاضی زاده. ویژگی های یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان، مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ۱۳۹۱، ۲۲، ۱۰۶-۱۱۳.

۲) مریم نوری بایگی. ویژگی های استاد خوب از دیدگاه دانشجویان، ویژه نامه آموزشی دانشگاه فردوسی مشهد، شماره ۱۹.

معرفی کتاب

کتابی خطاب
به آموزش
گران و
آموزش
پذیران که
دغدغه
آموزاندن و
آموختن دارند

صاحب امتیاز: دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
مدیر مسئول: دکتر سعید صادقی اهری
سرمدیر: دکتر حسن عدالتخواه
نویسنده این شماره: دکتر ساقی سپهری

مسئولیت حرفه ای

این توانمندی به عملکرد مدرس بر حسب رشد حرفه ای اشاره دارد. این مؤلفه به سه مقوله اصلی مسئولیت برای خودبهبودی، نگرش صمیمانه و احترام آمیز به دانشجو و تعهد به محیط آموزشی و سازمانی تقسیم می شود. برخی از فعالیت و مهارتهای مطرح شده در این بعد عبارت اند از: بهره گیری از نظرهای دانشجویان در برنامه ریزی و تدریس، بهره گیری از دیدگاههای همکاران در برنامه ریزی و تدریس، ایجاد ارتباط صمیمی و دوستانه با دانشجویان به منظور حمایت از آنان در مواقع ضروری و ...

شوخ طبعی

استادی که شوخ طبع است و به اصطلاح بتواند یخ کلاس را با استفاده از این حس ذوب کند، احتمال موفقیت بیشتری در کلاس دارد.

باگذشت بودن

غالباً بین استاد و دانشجو درگیری های فردی وجود می آید که دلیل آن هرچه که باشد، تاثیر مخربی بر رابطه بین استاد و دانشجو خواهد گذاشت و منجر به سرخوردگی و افت تحصیلی قابل توجه در دانشجو خواهد گردید. دانشجویان اغلب اساتیدی را دوست دارند که رفتار نامناسب شان را ببخشند.

رفتار احترام آمیز

تمام اساتید دوست دارند که دانشجویان به آنها احترام بگذارند. بررسی ها نشان می دهند اساتیدی که به دانشجویان خود احترام می گذارند متقابلاً دانشجویان نیز احترام بیشتری برای آنها قائل اند. اساتید مورد علاقه دانشجویان، کسانی هستند که نمره امتحانی دانشجویان را محرمانه می دانند، در صورت مشاهده رفتار نامناسب دانشجو به جای